

**Voorstel van het BDF voor het uitwerken van een Europese
legitimatiekaart inzake handicap
Voorstelling aan de RvB van het EDF van Praag
Februari 2009**

1. Situering van het voorstel
2. Erkenningsprincipes
3. Doelstellingen
4. Draagwijdte van de kaart
5. Aflevering van de kaart
6. Geldigheidsduur
7. De kaart maakt het niet mogelijk ...
8. Tegenargumenten
9. Conclusie

1. Situering van het voorstel

Er bestaat thans een Europese parkeerkaart voor personen met een handicap. Ze is evenwel zeer limitatief en mag enkel onder bepaalde voorwaarden worden gebruikt, zodat ze niet geschikt is voor een ruimer gebruik.

Beperkte draagwijdte

De Europese parkeerkaart heeft een beperkte draagwijdte wat betreft:

- rechthebbenden: enkel personen met aandoeningen die hun verplaatsingsmogelijkheden beperken, kunnen daarop aanspraak maken. Ze is de facto niet bestemd voor alle personen met een handicap.
- gebruiksvoorwaarden: de parkeerkaart geeft enkel toegang tot parkeerplaatsen voor voertuigen voorbehouden voor personen met een handicap, en dit onder dezelfde voorwaarden als voor de nationale onderdanen. Naargelang het land kan ze ook recht geven op een voorkeurtarief voor de toegang tot bepaalde verkeerswegen met tolheffing.

Gebruiksbeperkingen

De Europese parkeerkaart houdt gebruiksbeperkingen in, aangezien ze zichtbaar achter de voorruit van het voertuig moet gelegd worden. De kaarthouder kan ze dus niet voorleggen om zijn handicap te bewijzen in andere situaties dan het recht op een voorbehouden parkeerplaats.

Men komt aldus vaak de situatie tegen waarbij de persoon parkeert voor een museum op een voorbehouden parkeerplaats. Hij legt zijn parkeerplaats goed zichtbaar op het dashboard. Het museum dat hij bezoekt biedt een voorkeurtarief aan voor personen met een handicap op voorlegging van een attest... Het enig document als bewijs van een handicap en dat geldt op gans het grondgebied van de Europese Unie is de Europese parkeerkaart ... die in de wagen van de betrokkene ligt!

De oplossing zou natuurlijk het voorleggen van een document zijn, waarbij de handicap wordt erkend en afgeleverd door de overheid van zijn land van oorsprong. Dergelijke nationale documenten zijn evenwel niet opgemaakt op basis van een Europees model. Daarnaast mag van een museumbediende bijvoorbeeld niet gevraagd worden bijvoorbeeld dat hij dergelijke attesten in alle talen van de EU zou kunnen lezen.

Er zijn ontelbare situaties waarin een persoon met een handicap zijn handicap moet bewijzen om bepaalde onmiddellijke voordelen (verminderingen, prioritaire of vlottere toegang, ...) te kunnen bekomen, zowel in eigen land als overal elders op het grondgebied van de EU.

Voor het BDF gaat het hier om een onaanvaardbare situatie voor al deze personen voor wie verplaatsingen en sociale integratie al te vaak aanleiding geven tot het voorleggen van bewijzen en tot betwistingen en discriminaties.

Voor het BDF heeft de Europese parkeerkaart een te beperkte draagwijdte: ze maakt het vrij verkeer van alle personen met een handicap in alle omstandigheden niet effectief mogelijk.

Het BDF herinnert eraan dat vrij verkeer voor iedereen een van de grondslagen van Europa is. Het BDF wijst erop dat dit basisprincipe slechts een intentieverklaring blijft voor talrijke personen met een handicap.

Het BDF wenst dat de persoon met een handicap zich vrij zou kunnen verplaatsen in Europa met de garantie toegang te hebben in het land van verblijf¹ tot de goederen en voorzieningen waarop hij aanspraak kan maken, net zoals de onderdanen met een handicap van dat land, rekening houdend met zijn handicap erkend in zijn land van oorsprong²

Het BDF is van mening dat een Europese legitimatiekaart³ een concrete oplossing zou kunnen bieden in talrijke gevallen. De kenmerken en beperkingen van dergelijke legitimatiekaart komen aan bod in punten 2 tot 7. In punt 8 worden tegenargumenten uiteengezet.

¹ Land van verblijf: het land waar de persoon zijn handicapsituatie moet legitimeren

² Land van oorsprong: het land dat de hoedanigheid van persoon met een handicap heeft erkend en geattesteerd

³ Legitimatie: het BDF spreekt hier liever van "legitimatie" want het is hier wel de bedoeling een juridische waarde op Europees niveau te geven aan een situatie die op het niveau van een lidstaat is gevalideerd. Het komt er dus eerder op aan het toepassingsgebied uit te breiden dan een bewijs te leveren.

2. Erkenningsprincipes

- a. Voor iedere Europese onderdaan, kind of volwassene
 - b. Erkenning als persoon met een handicap in zijn land van oorsprong, volgens de criteria en voorwaarden van de nationale erkenning
-

3. Doelstellingen

- a. Deze legitimatiekaart heeft tot doel de staat van persoon met een handicap te bewijzen
 - i. Onmiddellijk: het toegekende voordelen zou beperkt worden tot de aanwezigheid van de persoon met een handicap zelf. Het bekomen voordeel zou aldus een onmiddellijke tegenprestatie voor het voorleggen van de kaart zijn, zonder dat een onderzoek van de bestaansmiddelen van de persoon nodig zou zijn. Er wordt aldus voorkomen dat sociale of fiscale voordelen in het buitenland gewoon op voorlegging van de kaart kunnen worden toegekend
 - ii. Op een eenduidige manier: de kaarthouder moet geen enkel medisch getuigschrift voorleggen, aangezien alle bewijskrachtige handelingen in zijn land van oorsprong werden verricht. Bovendien worden deze bewijskrachtige handelingen herzien volgens de nationale wetgeving van het land van oorsprong. Het is dus wenselijk dat de geldigheidsduur van de kaart gelijke tred houdt met deze nationale herziening
 - iii. Op een niet discriminerende manier: de kaarthouder zal, ongeacht zijn land van oorsprong, zijn leeftijd, zijn geslacht, enz. genieten van dezelfde voordelen als de onderdanen van het land van verblijf
 - iv. Op een vrijwillige manier: het voorleggen van de kaart hangt af van de wil van de betrokkene om te genieten van een voordeel op van een faciliteit. Hij moet ze dus spontaan tonen. Indien hij ze wil tonen, garandeert de legitimatiekaart dat hij daadwerkelijk aanspraak kan maken op de overeenstemmende voordelen en/of faciliteiten⁴
- b. Een wederzijdse erkenning garanderen zonder bijkomende vereiste van het land van verblijf
- c. Recht geven op een beperkt aantal concrete en rechtstreekse voordelen:

⁴ Opmerking: voor de voordelen en voorrechten gekoppeld aan de leeftijd geldt dit principe de facto. Het voordeel wordt gewaarborgd op voorlegging van een identiteitsbewijs waarop de geboortedatum van de betrokkene is vermeld.

- i. de persoon toegang geven tot een reeks specifieke voorzieningen voor personen met een handicap, zonder onderzoeken te moeten ondergaan, waarvoor zal worden aangenomen dat ze reeds in het land van oorsprong werden verricht. De lijst met voordelen is specifiek voor het land van verblijf en kan dus verschillen. Bij het invoeren van een legitimatiekaart zal dus een volledige lijst van de voordelen die ieder land aan personen met een handicap garandeert, moeten bekendgemaakt worden
 - ii. de personen een prioritaire zitplaats geven in het openbaar vervoer, in de wachtruimten en -zalen en in de gebouwen en manifestaties toegankelijk voor het publiek
-

4. Draagwijdte van de kaart

- a. Principe van onmiddellijke toepasbaarheid (reeds aangeheeld voorbeeld museum)
 - i. Aanwezigheid van de kaarthouder
 - ii. Tegenprestatie: onmiddellijk voordeel. Sociale en fiscale voordelen waarvoor bijkomende informatie of een bijkomend onderzoek nodig zijn, worden aldus uitgesloten
 - b. Absoluut principe van non-discriminatie: de legitimatiekaart geeft toegang tot alle voordelen gekoppeld aan de handicapsituatie in het land van verblijf, zoals voor de nationale onderdanen
-

5. Aflevering van de kaart

- a. Door het land van oorsprong dat de handicap heeft erkend, volgens zijn eigen afleveringscriteria
 - b. Naleven van criteria die op Europees niveau moeten worden geharmoniseerd (naar analogie van de parkeerkaart): foto, naam, ...
-

6. Geldigheidsduur

- a. Bepaald door het land van oorsprong, volgens het tempo van de herziening van de handicapsituatie bijvoorbeeld
 - b. Is duidelijk vermeld in het algemeen formaat gebruikt voor paspoorten (jj/mm/dd)
-

7. De kaart maakt het niet mogelijk

- a. Te genieten van andere voordelen dan degene die voorzien zijn voor de nationale onderdanen van het land van verblijf
 - b. Te genieten van de voordelen waarvoor het land van verblijf bijkomende informatie of een bijkomend onderzoek eist
 - c. De voordelen van het land van oorsprong en van het land van verblijf te cumuleren
 - d. Te genieten van sociale zekerheidsvoordelen
-

8. Tegenargumenten

- a. Stigmatering? Het BDF vindt het belangrijk dat personen met een handicap hun voordeelaanvraag niet moeten verantwoorden. Intellectueel beschouwd kan de legitimatiekaart storend zijn voor sommigen, maar haar praktisch nut voor de persoon met een handicap zelf compenseert zeker dit negatief aspect. Personen met een handicap zijn trouwens zelf vragende partij voor dergelijke legitimatiekaart.
 - b. Discriminaties? Vernederende, mensenwaardige of discriminerende houdingen waarvan de kaarthouders het slachtoffer zouden zijn, moeten zwaar worden bestraft.
 - c. Andere?
-

9. Conclusie

Het BDF stelt een leemte vast wat betreft de erkenning van handicap en wenst dat daarvoor een oplossing op Europees niveau wordt gevonden. Het moet om een weldoordachte oplossing gaan, beperkt tot situaties van het dagelijks leven, voor een vlotte integratie van personen met een handicap in het sociaal, economisch, politiek en cultureel leven.